

Gäddfiske.I Flöte.

Detta redskap användes
mycket förr vid gäddfisken. Sedan
en längre tid tillbakas har det
dock ersatts av andra metoder, och
det är nu ungefär 100 år sedan
man "flötade" i Vättern.

Flötan flötet utgjordes av
två stycken sävlikar på ungefär
1 fot längd. Låven tog man upp
i tråden, en spå strax under viken.
Enligt Frides beskrifning var det
sådant så, som det väste den hvar sin.

Den måste dock vara mogen för
att kunna användas till flöte, och
det var nu efterhösten, så vid under
månadens rätter gick ut att pluka
dessa.

De två sävbitarna lades
tillsammans i ena ändan, och här
gärdes även 'morsen!'. Sedan lät den
därefter löpa längs flötet bort till
den andra ändan där den rivades
upp till väntan. Sedan var längd.
Ungefär 1 liter återskott, och denna
handtumpe gick löpa tillbaka
till andra ändan av flötet, där
'morsen' fastgjordes. Här skars nu
ett jacks i vilket kammen rättes fast
och i händelse av att den lät

konnte ritas av vid ett eventuellt
vapn.

3
Sjörnen fortsatte på ett stycke
ned i vattnet och slutade med en
ögla i vilken 'hörnens' fäster.
Denna var av mässingstråd och
mycket var i sin andra änden i en
mestbroken, som användes var av
mässing. Kroken gjordes för hand,
hade två greppar utan knutningar.
För lute användes mörk.

Det var en omtäckt endast, vid
blek, man konnde fiska på detta
sätt. Enär något sädes fanns,
måste man ligga alldeles stilla, och
i flöden skulle driva bort och
komma i sneda.

4.

När man var ute och 'flötade'
hade man vanligtvis en familj
stycken flötet med sig i båten.
Dessa satte på en fyr av pannans
djupa vatten, och så låg man i
värmen med båten och väntade
att få en någon 'flöt färd'. När
gäddan vägrade drog man
man sig upp ur jacken, lina tyg
ut till botten sin tångel c:a 5 par
man, och gäddan började den ring
med flötet. Den ena änden drog
då ned i vattnet vilket gjorde att
den andra kom att peka rakt
upp. Då sådant bara endast var
pannans antända i ena änden
kunnas de att gå i rät, då lina

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gick ut, och när man där såg ett
stuntet flöte sticka upp ur vattnet
visste man, att det var gråt.

För att få god fiskelycka brukade man sprutta på flötarna tre gånger när man lade ut dem.

5

Flöte

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Från sidan

1 fot

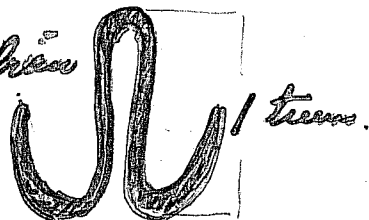

Från fram

Krok

Från fram

1 tenn.

Från sidan

Skriv endast på denna sida!

Flöte

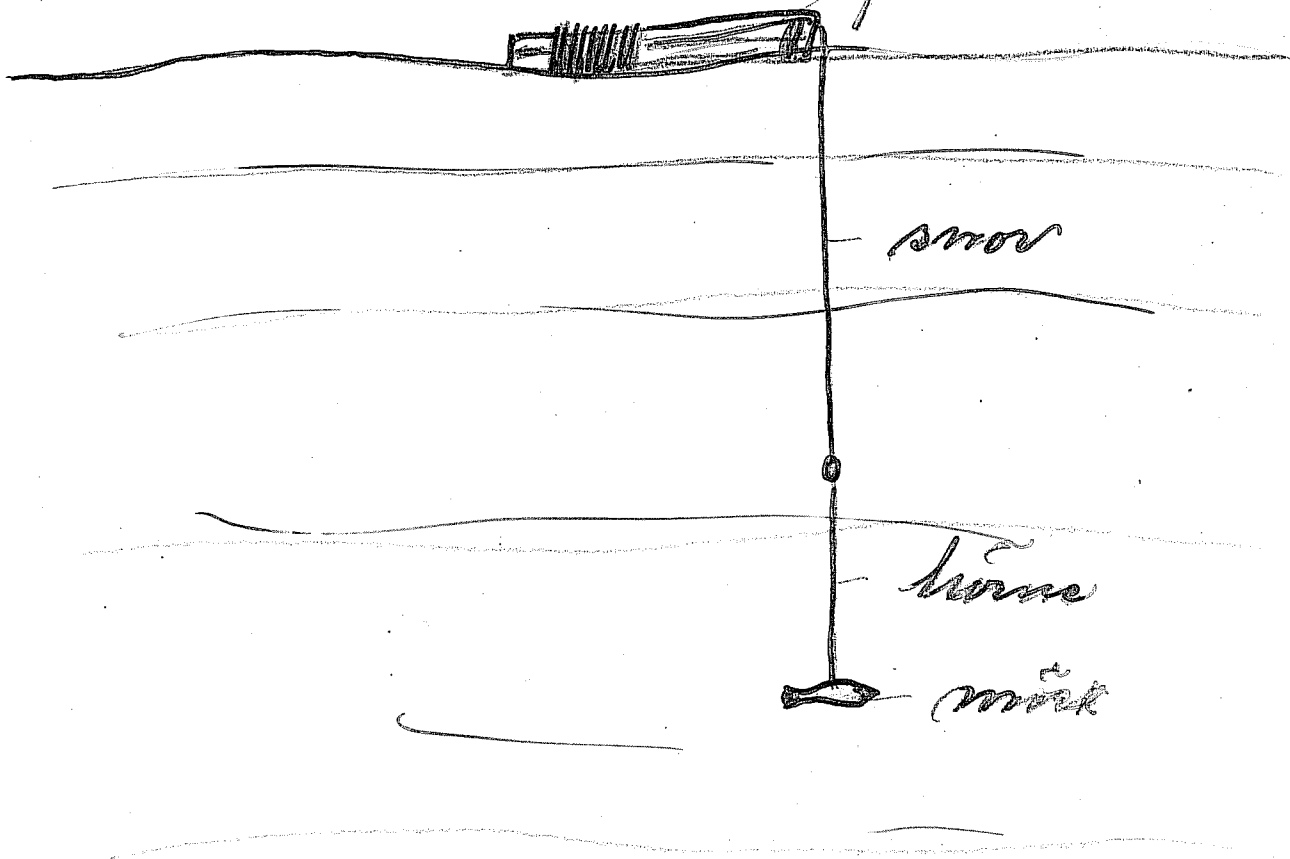
3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ennars det vappat

flöte

2.

Plato

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nato det inagrat.

8.

Skriv endast på denna sida!

II Klumpar.

Vid fisket med flöte förefanns
alltid den stögebeten, att man
endast kunde bedriva det vid
bete. Man kunde fästa där för
ett redskap, som gick att använda
vid göddfiske och kunde av sin vatt-
net låg lugt eller g. m. 'klumpar'
som så att undantägnas flöten.
Med klumpar fiskade man till
bort på en 40 år sedan då man detta
redskap. Många föräldrar och ersattes
av bättre metoder.

Ljälva 'skumpen' utgjordes av en frälst av rågst tät prästlag vanligtvis grön. Den var c.w 1 fot lång, 1 tum hög samt 2 tum bred. I bögge ändarna var 'skumpen' smaltare och försedd med en inskänning där 'snoren' och 'lansen' bands fast.

Snoren bands således fast i tröskans ena ända och löpte så ned till en sten, som låg på vattnen och bjärstjirde som ankare. På så vis hindrades 'skumparna' att driva frist omkring på vattnet.

I andra ändan satt lansen. Den var endast $\frac{1}{2}$ fot lång och gick ned till en s. te. botten.

Denna bygget utgjordes av en c:a
 1/2 fot lång envejsinn som höjts sam-
 man med modarna mot hvarandra.
 Kring byggets vinkelades linan och
 fastgjordes vid ett jacks i byggets ena
 ända. Linan fortsatte ännu någon
 aln med på dyret där den avbröts av
 'hornen' som i sin tur hölls i yttre
 kroken med betet. Hornen var
 av mässingtråd, som virats dub-
 bel. Kroken årenvredes av mässing
 med två spetsar utan bullingar.
 Till bete användes mest

Järnan man börjat med bom-
 ullsgarnet användes linsgarn. Man
 skiljde mellan väpne och sämre garn,
 som tillverkats av respektive färgen blått

Lingarnet var mycket starkare än
barnullsgarnet. Till sjätte linan,
som var 5 alnar förmåra lång var
det förmårligt att ha starkt lin-
garn. Detta visade dock brugenhet
att ruttna fortare upp än barn-
ullsgarnet.

Vid klumpfisket tog man
med sig en hundra stycken klum-
par i båten. Dessa rättas så länge
strandar ända ned mot havslin.
I bland annan längre tid än man
älskar finnas dock inga gårdar.

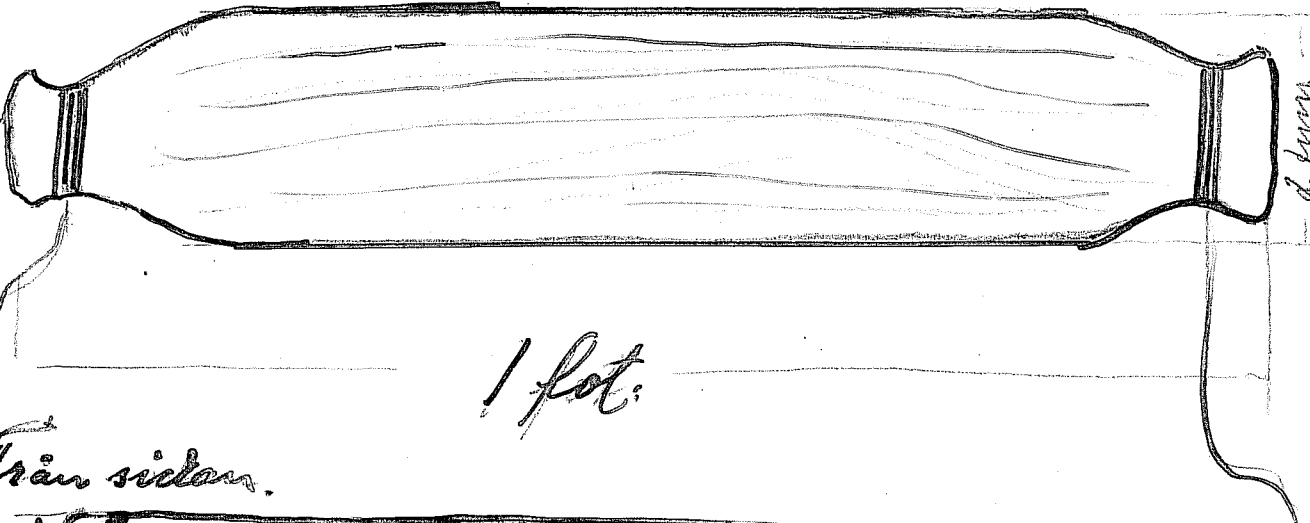
3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Överifrån

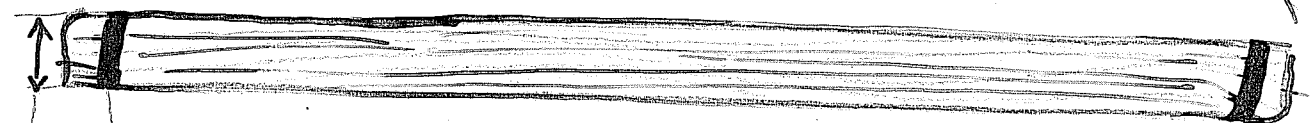
Klumpo.

13.

1 fot.

från sidan.

tum.

Skriv endast på denna sida!

Klump.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

vattentäta

Klump

lavs

lyggt

lina

snor

hörn

lete

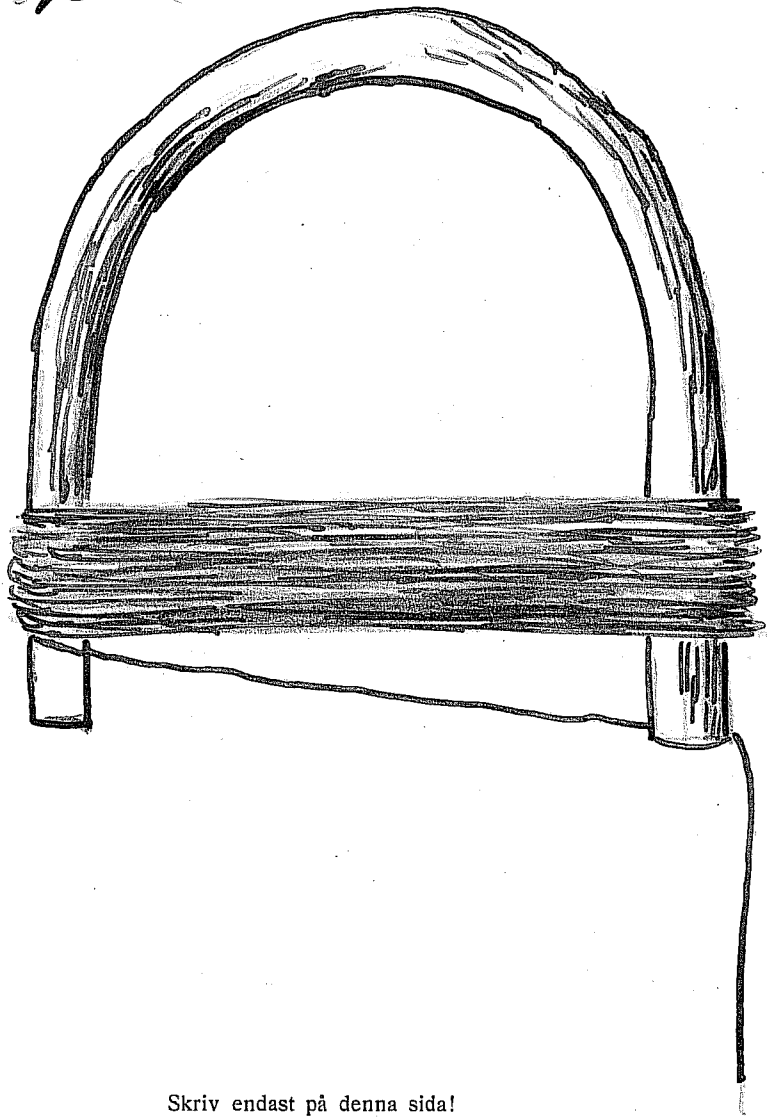
lotten

sänke

Skriv endast på denna sida!

Begst.
Nat. storlek.

3429

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

III Gäddnät.

Om vårannan användes man
vid gäddfångsten under hundren
nät. Markorna äro ganska stora.
Bristigt Fisks beskrifning skall
det vara i den nalkunnen mellan
hundra och nio hundra
Fisk flöte eller flamm, som man
spaltar det, användes frölitat av
grann. De äro c:a 4 tunn långa
1 tunn breda och 1/2 tunn tjocka.
Svansändan mellan den och 1 aln.
Vid underkanten av nätet sitta
stavar fästade i små tasslar. Dessa
stavar ligger i en utått sitta ständigt på.

För användes liogarn till näten
Kunnena utskutande bomullsgarn.

För att fångsten skall lyckas,
måste gäddnätet stå på botten i
sjö. Vid livans båda ändar finnes
vakare, som utmärka början och
slutet på nätet. Vakaren utgöres
av en grannbräda c:a 1 fot lång
och $\frac{1}{2}$ fot bred. I mitten sitter
en pinne, som är 1 fot hög. Ingen
flagga eller något annat slags
iakttagningstecken finnes på
pinnen.

18.

Gäddljustra.

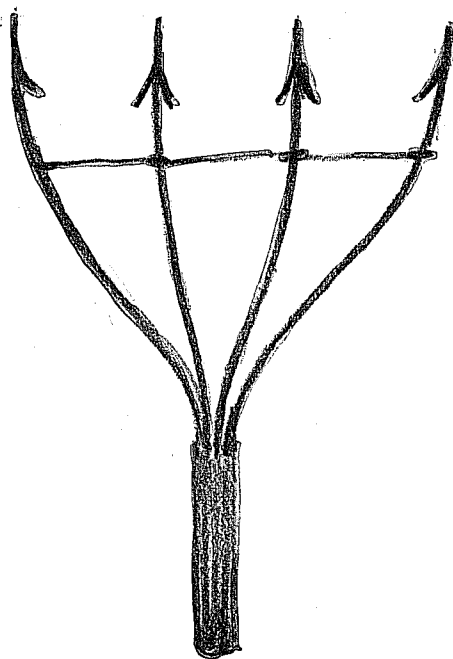
Vid vintertiden, när man
var ute och 'stängade åt' brukade
man ha en gäddljustra med sig,
och man kunde även skulle få
syn på några gädda. Denna kallas
så även på böfven med 'åljärnst'
till den man brukat bygga den
med ljustra och få upp den
i båten. Ljustra är $\frac{1}{2}$ fot
bred har fyra stycken bitlar av
järn med hellingar strax bakom
öfretsen.

4 Eddlystra

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19.

Skriv endast på denna sida!

Dina gäddor!

En vinter för många år
sedan hände sig en dag, att Vätje-
vikens grön till Snod Blank, blev
is. Man gick då ut på isen och
hade en stake med sig. Fick man då
syn på en gädda på 1 alns djupet
vatten steg man till ett hårt slag
på isen innanför gäddan. Denna
bedömdes för gånblicket och kom
flytande med luren uppi. Bedöm-
ningen varade dock ej så länge
och man måste skynda sig att gå
helt på isen och döda gäddan ordentligt.

3429

På så vis fick man den dagen
syna många gåddar. Vårsta dag
var en eltertid isen i Klar lādgru
och har aldrig sedan varit så
genomskivning, att man kunnat
gå gåddar med staks.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Iskrack.

22.

Vid vintertiden då isen ligger på vintern, begagnar man sig av iskrack vid göddel finnet.

En vak ligger i isen. Vid ena ändan av denna vak göres en liten rännare c:a 4 tum in i isplanen. På 1 fotts avstånd från rännan borras man ett hål, och häri sättes en grev fast. Vid isens ändan av denna rännare bindes en snor, som löper längs isen bort till rännan vid vaken och på ungefär 1 fot ned i vatten.

Vid stark böld brukar vaken förs
frysas till isen och måste därför lug-
gas upp. Var gång man skall se efter
om det vaggat. För att i farsen då
skall skadas, låter man den löpa
i en rännare strax innanför gälv-
vaken.

Farsen uppbär en bygel av en
på vilken farsen vinclats upp.
På vanliga ställen i B-lutings
har man till fars använt band
spunnet av råttan. Frid kunde
dock i vissa fall att detta bruk
förskannat i Västernorrland.

Reven brukar ha en längd av
5 fannar. I byggen ena änden sitter
den fäst i ett jock, löper så ned i

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.

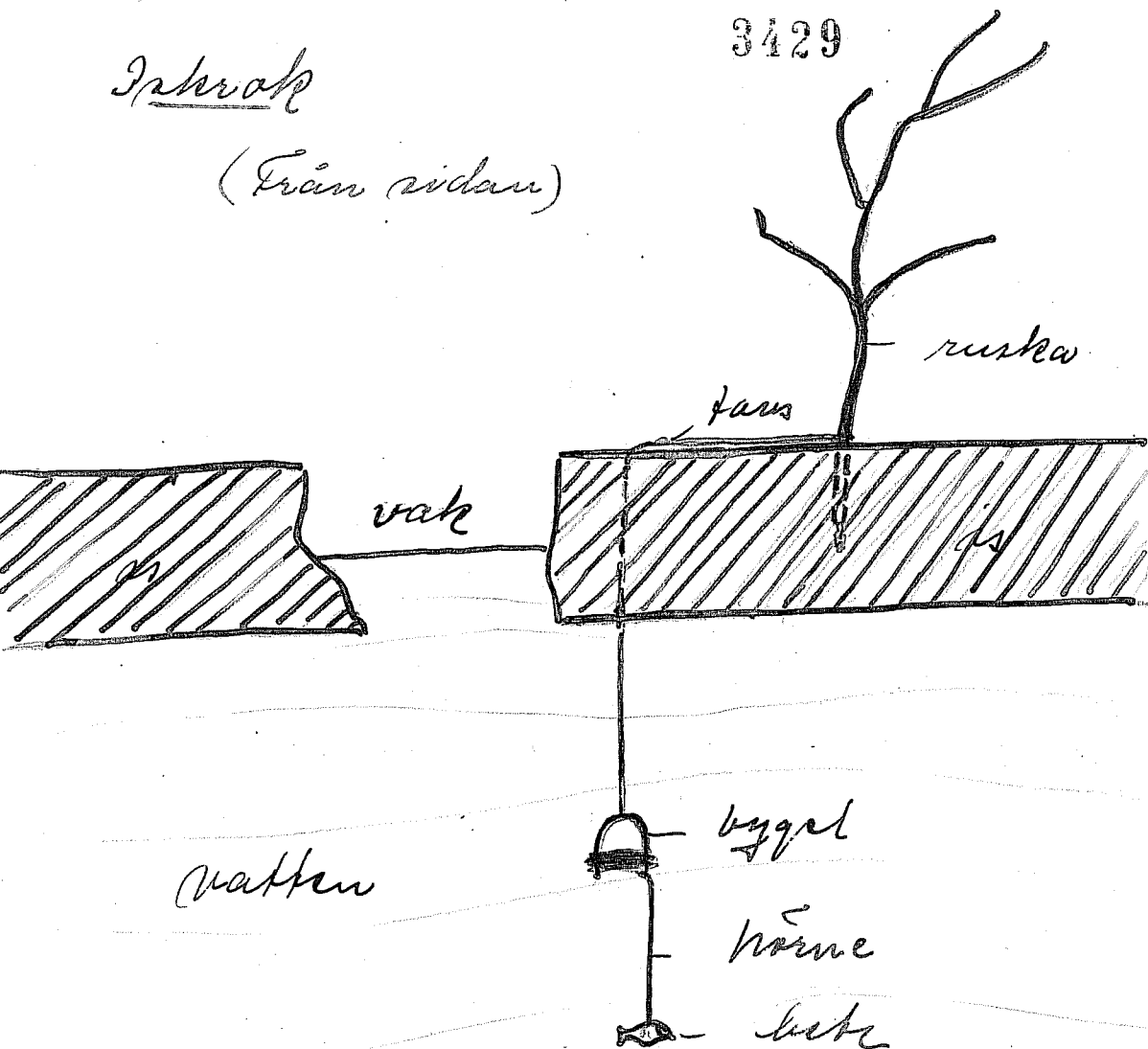
vattenst ännu några tum och
fortsätter i 'hörnens', som i sin tur
lygga på motkroken med betet.
Floran och buskarna båda av mässing.
Till bete användes mest.

Trädskarna sätts vanligtvis i
en rad och primarna med sina
runkor markera platser för skro-
parna.

Iskrak

(Från sidan)

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25.

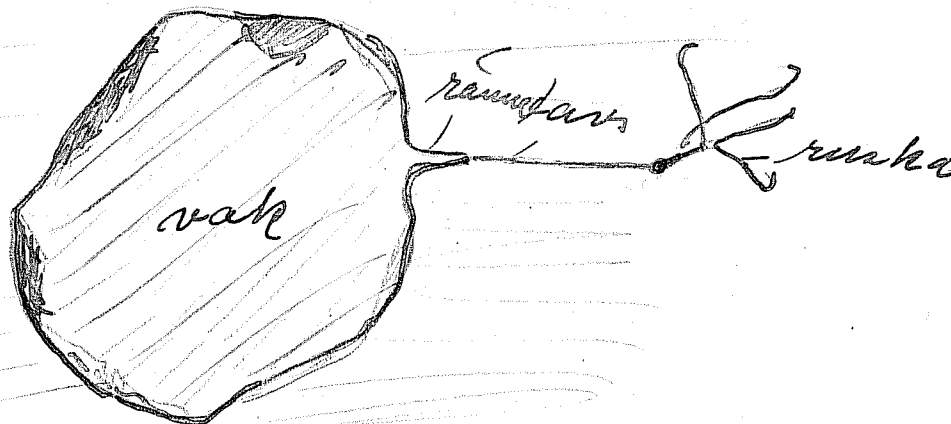
Iskrak

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Ovanifrån)

26.

Raft.

27.

Vid steninga platser längre
ute till sjön, där det väser fjögård
användes man sig av en r. k. raft
vid göddfiske.

Ljälva raften utgöres av en
o: a 3 stilar lång stång av gran. Den
fjörhake ändan märktes i vatt-
net, och i denna fastgöres en sten
med en hank. Denna hank göres
slipa lång alltefter vattnets djup
och anbringas så, att raften kom-
mer att stå med den fjörhake än-
dan under vattnet och med

spekter utparade ett nytt ur
vattensystem.

I spekten på rafter fastgöra
en en stam, som går ned i vattnet
och några stam under vattensystem
upptäcks byggnad med revar. Byggnaden
är som vanligt av en, revar
eller snoren, som den kallas, förs
av tingarna, nu bomullsgarn.
Nederst kommer hönsen med
kersten, båda av mässing. Till bet
användas snör eller snötätning -
små ortar. Betet rättes ut på gräs
botten.

Ute vid kyrkostamma kan
man undersöka den på regaldag.
Om betet går vidare tungt kommer

3429

raften att peka rätt fram, så
länge ingen gädda nappat. Fick
emellertid en gädda på Svartens brygga
raften med i en båge, och härav
kan man sluta sig till, om det
nappat eller ej.

Endast gäddor kan man
få på detta redskap.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

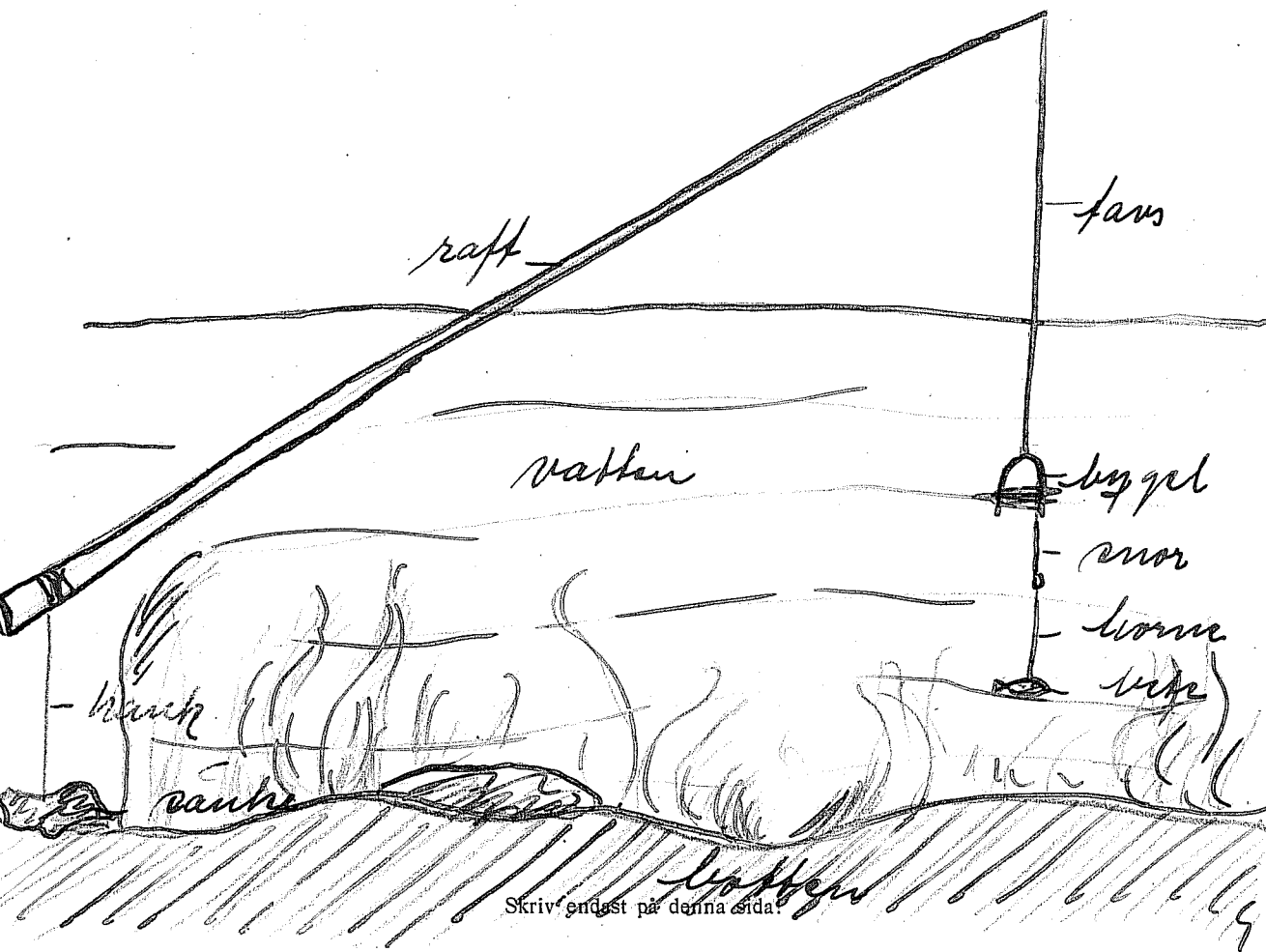
3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Raft.

(Innan det vaggade)

80.

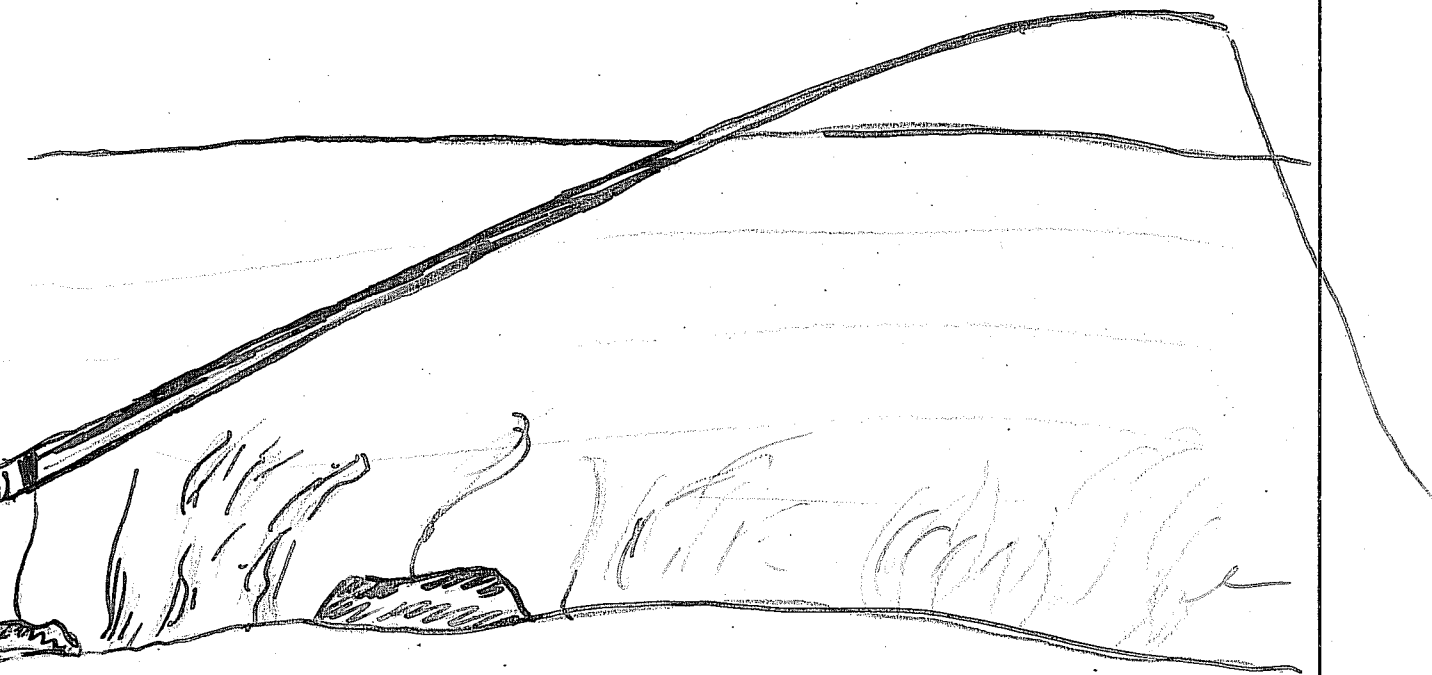
Naft.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

87.

(Då det naftat.)

Skriv endast på denna sida!

Gylinder.

Om hästarna fångas man
mycket gäddor i Väjeviken medels
gylinder — vanligtvis kallat stöja
eller stöj.

Stufvotiden köper man gylind-
ren färdiga men Frid kommer
mycket väl ihåg den tid, då han
själv gjorde sina stöjar.

Själva stöjan gjordes av mässing
eller trinkel. Frid talade med stolt-
het om en stöja, som han för-
dugat av en rickstidare, som han
fått av en besänd. Den glänsste bra

i vattnet och lurade många gäddor
på broken. De andra fiskarna
skulle naturligtvis söka förfäddiga
lipadana stjär, men lyckades ej i
sina bemödanden. En dag fick
Frid ett kraftigt rygg. Han beredde
sig på att få rygg en finare gädda.
Den var dock så stor, att den ly-
pades slita av reven, och Frid återsåg
aldrig sin rickels tjä.

I fjörna gjordes dock vanligt
vis av mässing. Vore ungefär 5 tunn
långa och 1 tunn breda alltså
nästan så tjocka och smalare än de,
som nu förekomma i handeln.
I främs ändan ritades fast en
märka, som fram till bödes rygg, så

att den bildade ett sånligt träl
för stängsen att ligga i. Stängsen ut-
göres av en 2 tunn lång mässings-
tråd. Med ena ändan så den fastad
vid hornen, likaledes av mässingstråd
men tunnare och snickigare. På top-
pen genom öppningarna i märkan var
efter den går igenom en liten bula,
som bildar ett slags bultager och
slitskiva mellan märkan och stängsen
bakre ändan.

På dessa gamla stöjer fanns en-
dast en bult. Ävenledes av mässing
och försedd med en bulting. Denna
bult ritades fast på bakre ändan
av stöjen.

När man nu 'stjads' rodde
man ganska kraftigt. Reven hade
man fästad nu halven modet en
ögla. Var man ute på djupet var
det var man ett råttne mitt på
reven, så att stjärn kom att gå
närmare botten.

För att fisken skulle näppas bra
brukade fisker andan av stjärn
smörjas med fett.

De glinder, som nu användas
göras ej för hand utan böjas på-
daga. De äro något kortare och bre-
dare än de gamla handgjorda stöps-
na. Kroken har tre spetsar med
hullingar och är fastad vid en stål-
trådskit, som i sin tur sitter fast
vid stängan. För öfrigt är metoden
densamma.

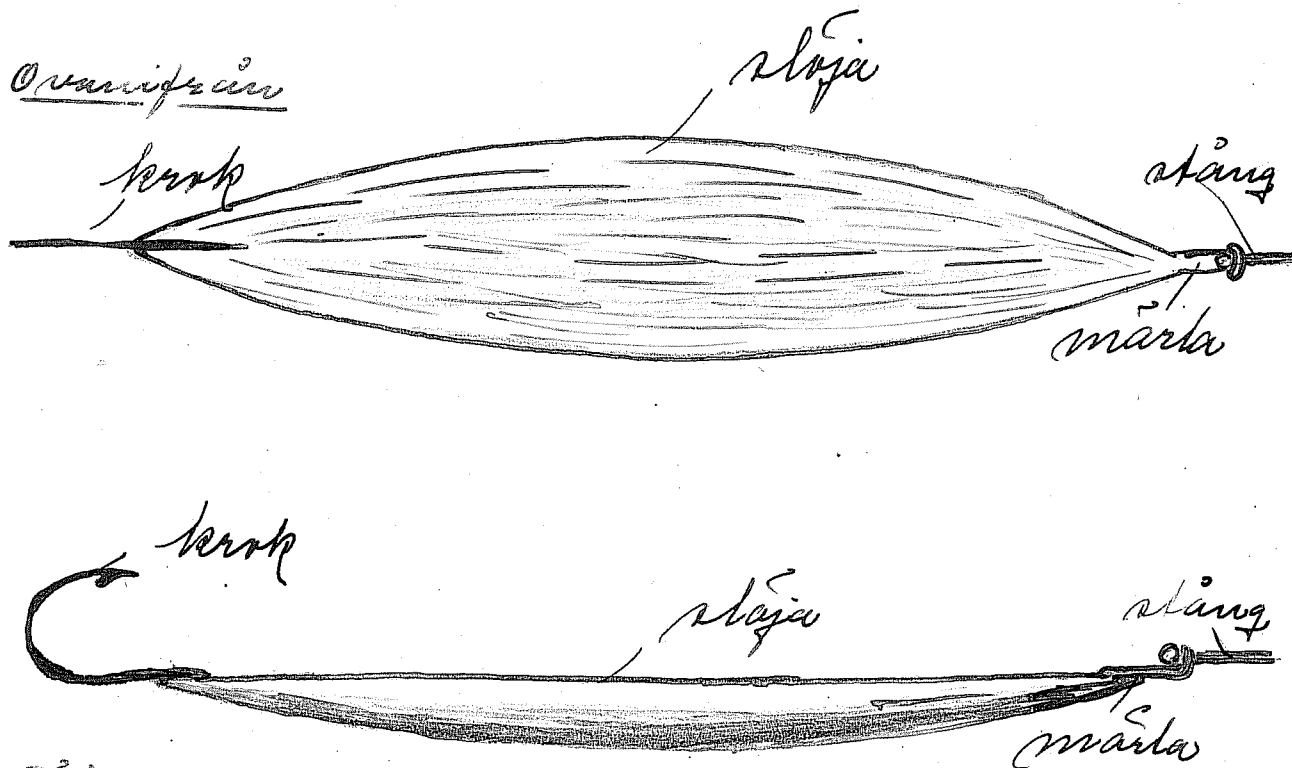
Sloja

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gammal typ.

33

Från sidan.

Glider.

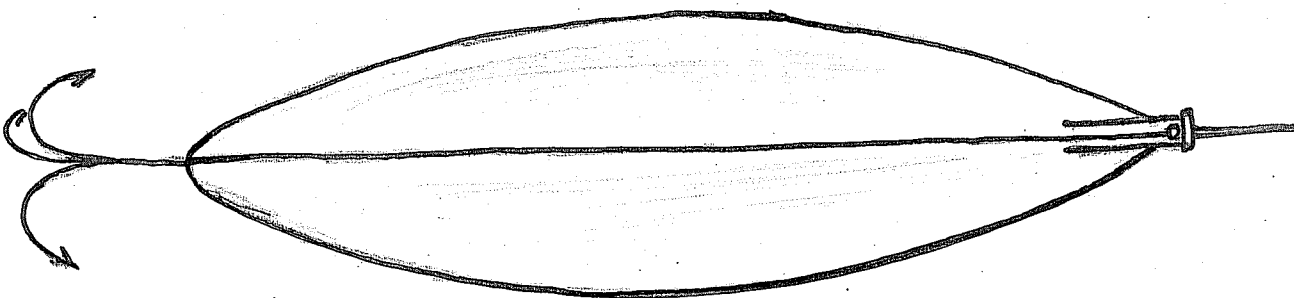
3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Modern typ.

38.

Överifrån

Från sidan.

Skriv endast på denna sida!

Pilt.

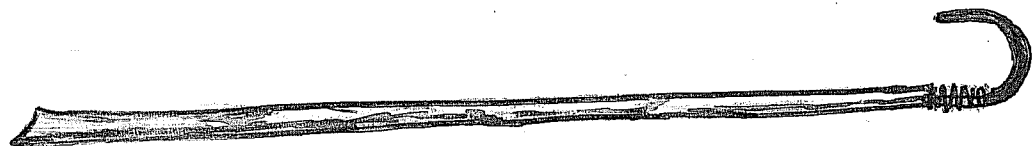
Underbundna Gådder det att
att stora gåddar på många kilogram
fastna på krokarna. Det går då ej
att draga rypen den i båten med
enbart reven. Man använder sig
då av en s. k. pilt. Denna utgöres
av en hasselkäpp av ungefär 1
meters längd. Den ändan av en
krok av järn fastbunden. Med
hjälp av denna krok drages
en gåddan ryp i båten.

Pilt

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40.

Skriv endast på denna sida!

Häv

41.

För i tiden använde man sig mycket av s. k. gäddhåvar, då gäddan skulle tagas ur näppret upp i båten. På en hasselhäpp på $1\frac{1}{2}$ alns längd satt i ena ändan en 'jör' med inögår 2 fot i diameter. Denna jör var likaledes av hassel och upp bar en näppare på ett par fots djup. Markorna voro ganska stora. Enligt Frids uppgift voro de i de små åren stora. Själva näpparen bands ned med två träd fast vid jören, och denna i sin tur surrades fast vid själva

3429

Käppen eller staget, som den var
lågvis baltas. Denna stage kom
dock att löpa tvär för Eyringen
på häven. Understunden hände
det därför att gäddorna trots alla
hinderbanden från fiotterns sida
lyckades komma i spår igen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42.

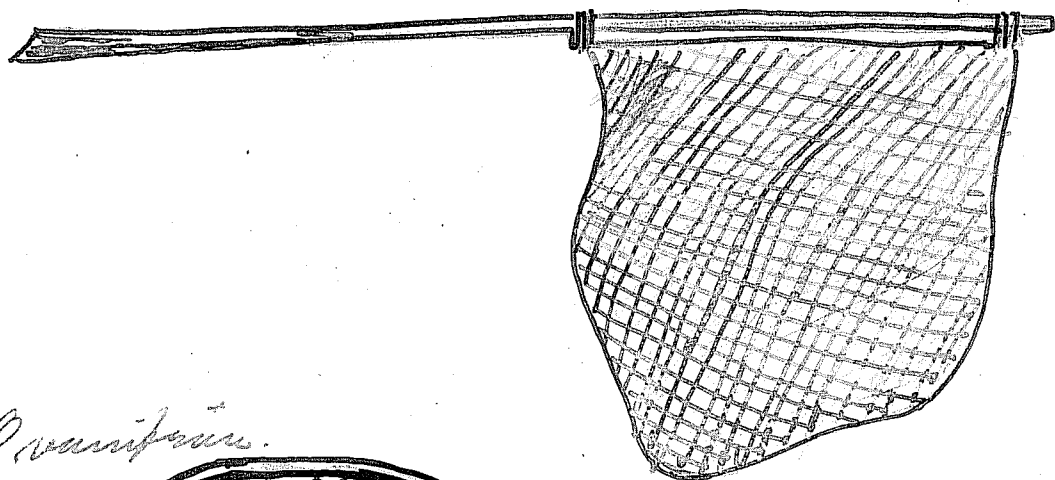
Häv

3429

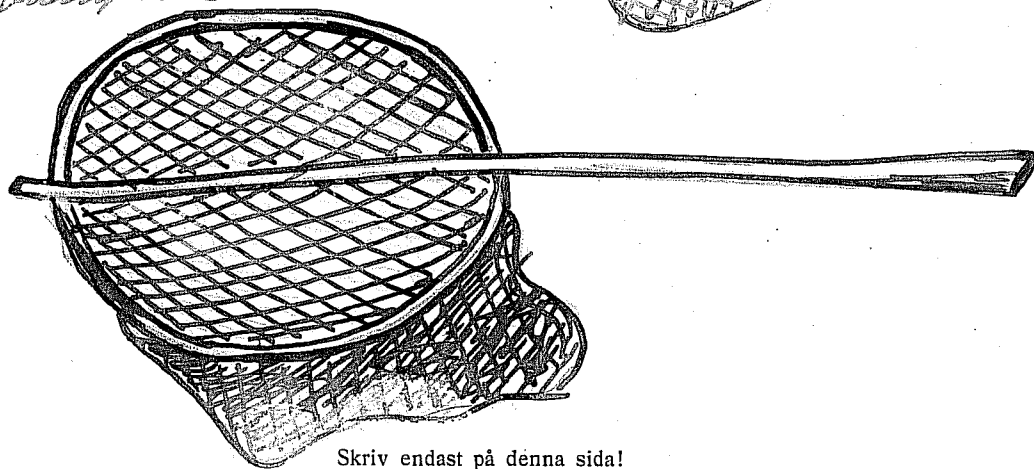
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

Från sidan

Ovanifrån.

Skriv endast på denna sida!

Öljustra.

Väjeviken är synnerligen rik på fisk. Den fiskas också på många olika sätt tillätta såväl som tillätta. Ett av de äldsta redskapen härvidlag är gjustran eller älsjernet, som det vanligtvis kallas.

På en lång trästake, ålstaten, vanligtvis en 3-4 farnnar lång, anbringas i ena änden gjäva älsjernet. Det består av 6 st. ringar av järn med ett 1 cm. tjocka. Ringarna är i spetsen utslagna och

bruddade. De löpa ryp till samman
i ett skaff, som bindes på ålarsåpen.
Mellan lungorna riotta broddarna
5 till antalet. Dessa utgöres av c:a
2 mm. tjocka järntrådar med en
hulning i spetsen. På ett avstånd
av c:a 2 mm från spetsarna på
lungorna hållas broddarna sam-
man med en lilla, som vras av
band från den yttersta lungan
å ena sidan till motsvarande
plats å den andra på järnet.

När man nu en åt med
hjärtan pressas den mellan två
lungor in i en brodd och kan
så dragas ryp ut vattuet.

46.

Ljusbringan tillämpas mest
vid blick, då sjön ligger spegelblank,
och man kan se ålarna, då de gå
i vattnet eller ligga på botten. Det
gäller då att ^{tot}räka dem med ål-
jämnet och få dem rymt i båten.

Om det sällan inträffar att
sjön ligger spegelblank som dagen,
är det mest som vatten, som man
kan se att ålarna ligga på detta ställe
av fisker. För att man i mörkret
skall kunna se ålarna, anbringas
i fören någon slags ljusordning,
som lyser ned i vattnet.

För använde man till detta
ändamål utskutande 'blåsjärn',
eller blåjärn, som de vanligtvis
spaltades.

På stäven av båten, vanligtvis
en kubb, anbragtes två öglor av
järn. I dessa stäcks en stäcke på
en par fatmars tangd. Stäcken var
i något förvägld och kom att böja an
enligt formen från fören på båten.
På övre änden av stäcken ratter nu
själva 'blåsjärnet'. En järnhylsa
omslöt stäcken och från denna
grenade sig järntaggarna ut på alla
sidor. Järnsmannarna fortsatte rakt
fram ett stycke varefter de vros
uppböjda vid kanterna. De kommo

sålades att bitda en plan yta, som
i sidorna användades av de rymst-
höjda faggarna. De voro vanligtvis 12
till antalet, 6 på varje sida om
mittlinien. I diagonalen måtte jä-
mt $\frac{1}{2}$ stu.

På detta 'blåjämna' lades 'blå-
veden', som vanligtvis utgjordes
av furrstubbar "med mycket fett
uti" enligt Frids uppgift.

Starna sökte sig fram till
spiset och drog snabbt åt sig smagarna
sin nyfikenhet. Sedan en 10-15 år
förfädd användare man drack
särskilda 'blå-lampor', vilka eldas
med korbid eller fotogen. I min
barnstam var dock 'blåjämnen' i

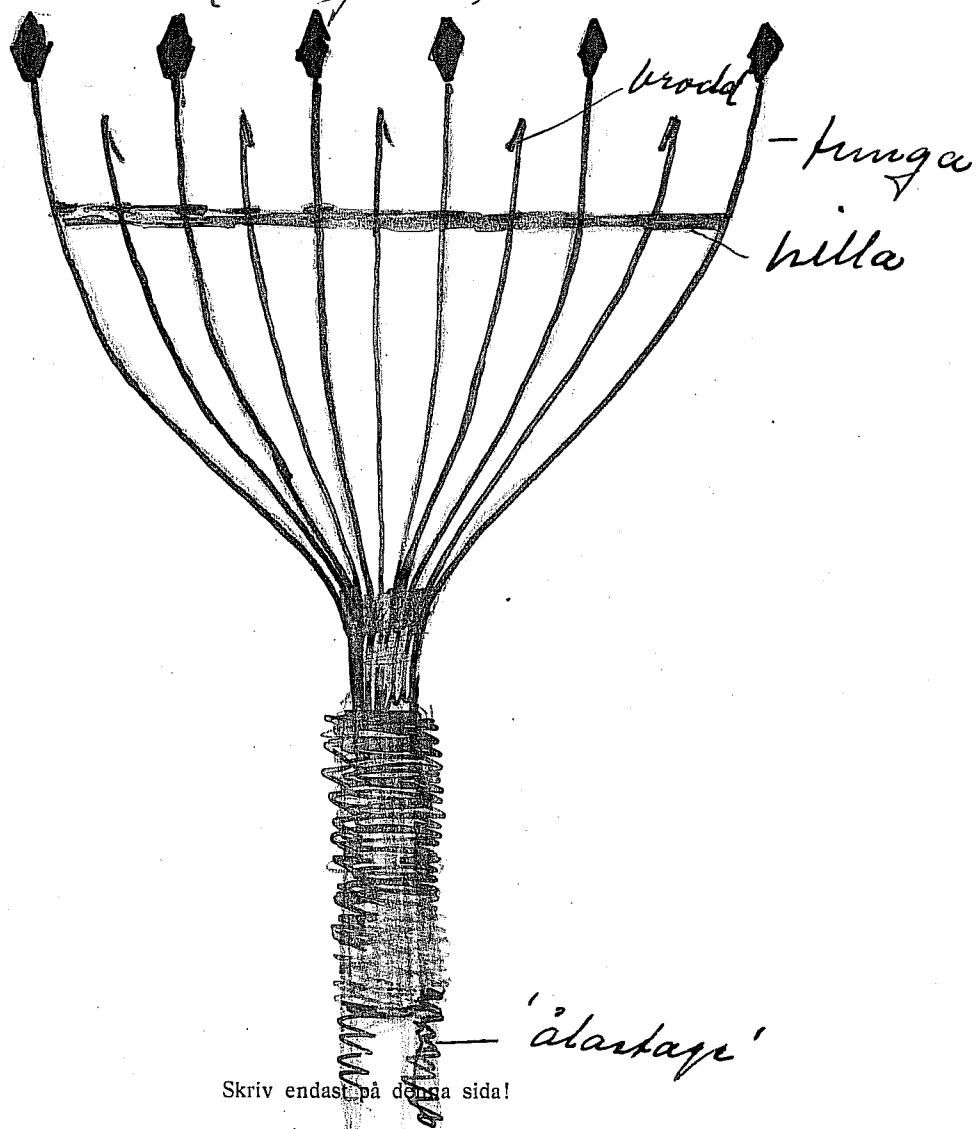
49.

allmänt brukt och det var mycket
viktigt att i de lugna kvällarna
se 'blå eldarna' ute på isen. Om
vår och höst är detta förhållande mest
givande, vilket dock ej hindrar att
man även om sommaren 'päskar'
mycket åt.

Älgjunta

3429

(Älgjunta)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

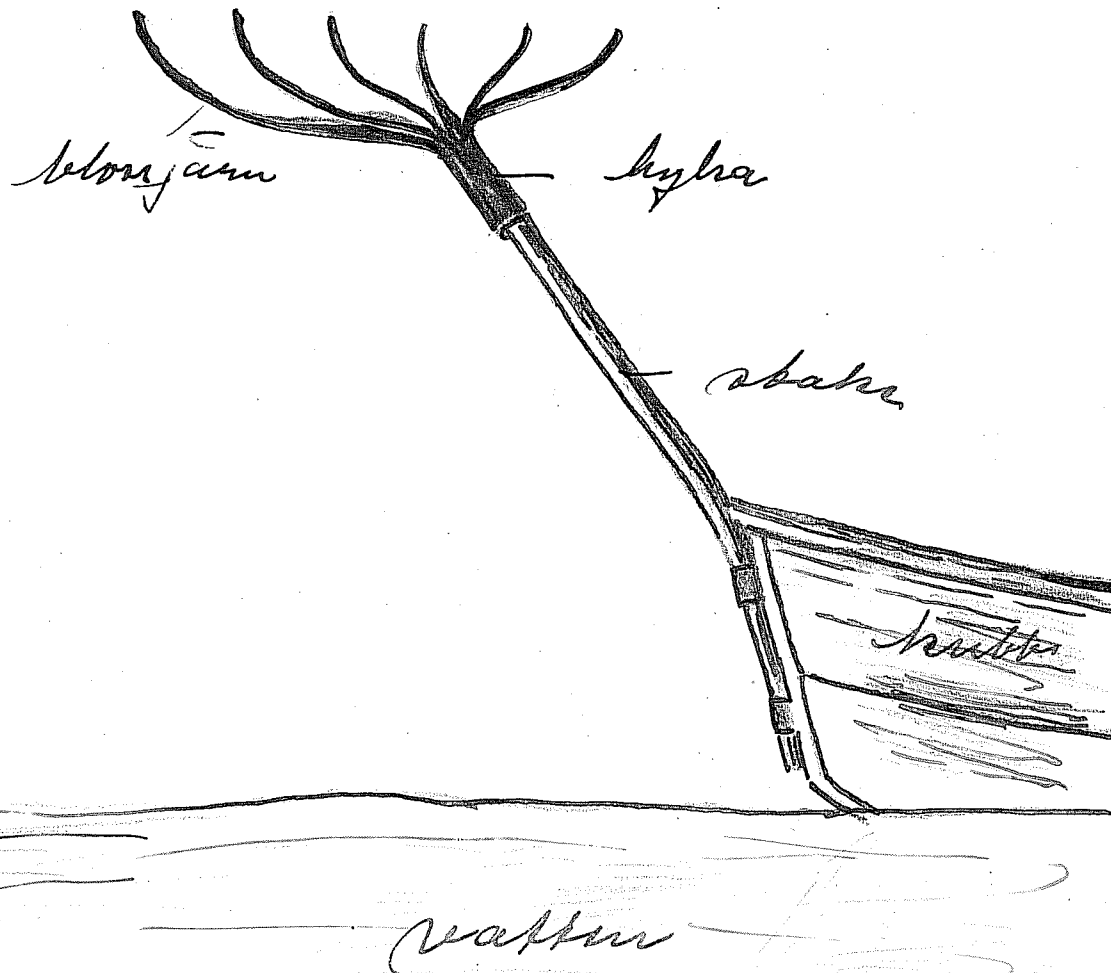
50.

Blossjarn.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

51.

Skriv endast på denna sida!

Stänga åt

52.

Om vattnet ej är lugnt, och man
förlustvigen ej kan se botten stöter
man i botten för att tilläventyrs
fräffa vägen åt. Denna metod kallas
att stänga åt och brukas mest
under vintran. Det är vid detta steg
av fiske, som man brukar ha
en gäddfiska med i den hävdelsen
att man fick tag i en gädda.

Båten låter man driva av vinden
och stöter så i botten med åla-
färret.

Långrev.

Mycket är i Kågerike
lages mycket långrev och åbakra-
har, som beror på vandrings lyder.
Ljåha reven, åbakra,
måste vara stark. Den har alltid
hittills varit av betydelse och
dessa lier, har man låtit gå
hos nyttagare. På reven ritta
kavlar, som nyttas för
Dessa kavlar ha en längd av $\frac{1}{2}$ stu,
är dubbla samt sprunna av re-
tråddig gummi.

För i tiden tillverkade man stora
hanna järn utav mässing. Dessa
hade den följande att de i rostade,
under det att de höjta järnbrokar
na lätt angripas av rost.

Vid tillverkandet av mässing-
hanna använde man sig av
en r:a/dm. lång trådbit. Den slut-
de i ena ändan med en järnbit, som
ävenledes bildade avslutning mot
den ramma, som var r:a 2 mm.
bred och höjta längs jernens mitt.
I denna ramma lades nu den
mässingstrådbit, som skulle formen
till brok. Den ena ändan berör att
ligga mot järnbiten, som således berör
att binda tråden att bygga en ramma.

I denna ända av träden högg man
nu på en 5 m. m. g. avstånd från spet-
sen ett jock enett med medlet en bunn
Spärran gjordes djupa och bred medlet
en bunn fil och så var hullningen
färdig. Träden höjdes stäffes och i
andra ändan gjordes en ägla ett trö
in kansen i. Krotsen blev så att
bliva nägot över 1 km lång.

55.

Den kniv med vilken man
hög jocket i mässingsträden fup
vara skarp och stark. B-ladet hade
en längd av c:a 2 tum, bredden
var något mindre än $\frac{1}{2}$ tum samt
ryggens bred och kraftig. Med en
förmare slag man nämligen på
kniven, när man hög ryggen jocket

Fått betalt på krostanna anvisade
man tillvis. Denna spår naturligt
vis i bitar på i sinna sångd och så
har så på krostanna. I bland gör
man detta, innan man begit på
sjön. På varje krostätter de en
krokstätt, och linan med de färdiga
krostanna läggs snyggt på en bricka,
så att de lätt kunna sparas i sjön,
utan att de vandra i vreda.

Understundom har man dock
ej tid att trä på krostanna så nu
snyggt hemma. Det får då ske
på sjön, då man kastar krostanna.
Vad sådana tillfällen himlar man
dock bara med att rätta betet på
varannans krost.

Dea broarna i användas hädan
Mer rättas sagt 'träs' de bygg på
en kläff. Den utgöres av en träbit
c:a 1 fot lång, 1 tum bred och $\frac{1}{2}$ tum
tjock. I mitten går en instämning
som drar träbiten i en bly led,
Såmycket att uppått broarna, som
sätts upp i en rad å blykens ena
arm. Häftet är något tillgrepsad
i ena änden.

De båda bröderna sitta en
man vid årarna och ser fram på
sakta och jämt. Den andra sitter i
aktern och ser på bröderna ligga
färdiga på bristen. Sedan går linan
av sig sjöns botten ut i sjön. Finns
inget bete på bröderna sättes
skotten i ett hål i esingen av bå-
ten. När man ser sig förs med bete,
och linan bryts på ut och spinkar
med till botten. På varje linan finns
100 brödar och ett flöte vid vardera
ändan på renen (som var man
har att röra demamma. Flötet ut-
går av en trått med en pinne i

mitta litet på gäddgarnen.

På förmiddagen brukar man
hanta karporna och kl. 3 på efter-
middagen begynder man att dra.

För i tiden kunde man få både
åb, abborrar och gäddor på karporna.
Men nu har man jämt åben någon
enstaka gädda några få abborrar
därmed ha alldeles försumat ut-
vikten.

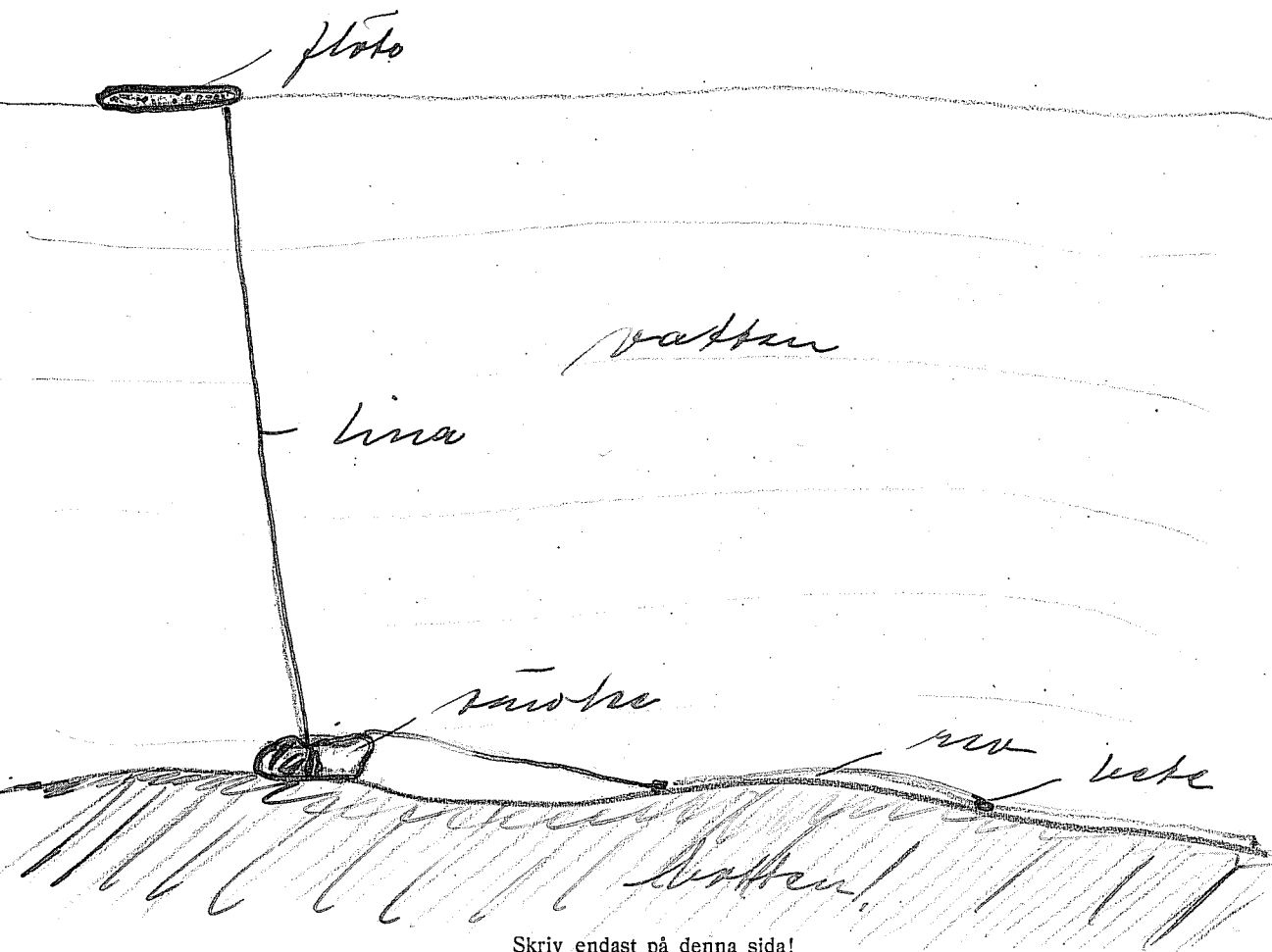
3429

Långrev.

Från sidan

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

61.

Skriv endast på denna sida!

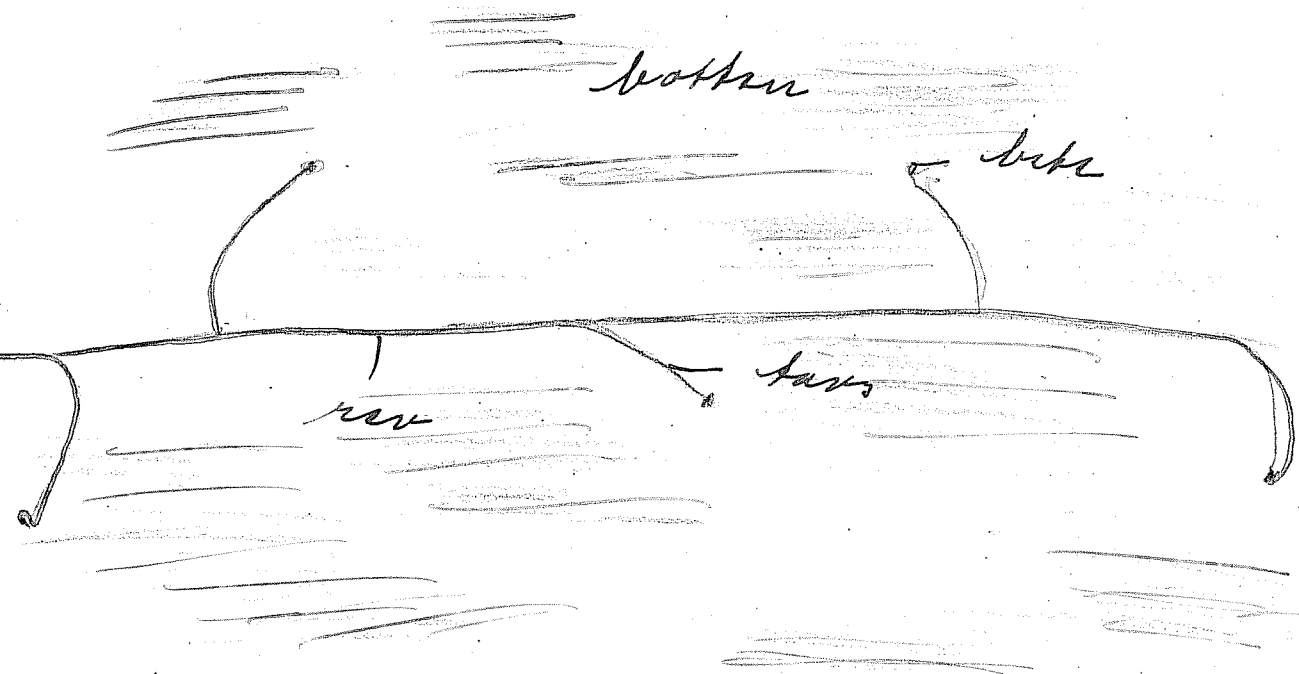
Långrev

3479

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62.

ett manifest

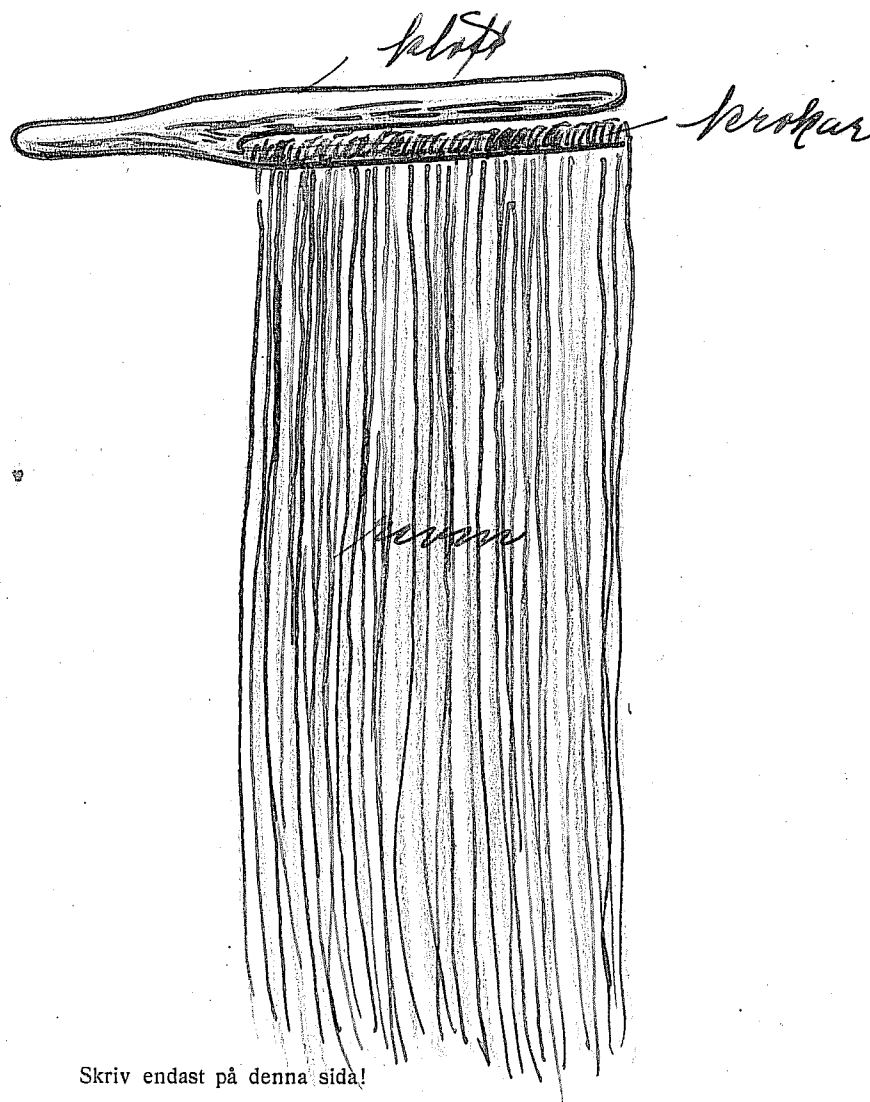
Skriv endast på denna sida!

Långrev

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

68.

Skriv endast på denna sida!

Långrev.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

64.

Krok

nat
strel.

Redskap för
fiskeverksamhet
av Långrev

Ärna

Ovanifrån

Från sidan.

Ånöt

År 1908 började man fiska
ål i Vajeviken med ånöt. När
man emellertid gått på med
dessa slags fiske ett par årbonden
märkte man att ålen höll på
att dö ut, och sedan två år till-
baka är det förtyndet att nyttja
detta redskap vid ålfiske.

Nöten är 12-14 fannar lång
på var ann och slutar med en
bue vid den yttre änden på annen.
Här mäter nätet c:a $1\frac{1}{2}$ fannar i

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66.

höjd man blir djupare ju längre
bort mot buggen, man kommer.

Detta är 4 åttan brett och utgår in-
gången till den 5 fannan länga
säckan, som är av fint nät.

Inga bingar hålla den långa säcken
upprättad, man svanför buggen
sitter en s. k. buggskiva av kork.
Denna är 1 fot lång och en halvfot
bred samt håller gapet på säcken
öppet.

Långa svanfetten på arnarna
sitta korkfötter och i midtetten
sandpårar, som hängs ut som
sänke. Den ländan mellan påarna
är $\frac{1}{2}$ fannan.

Det är smickertidigt att veta, att
underskuren på noten kommer
att böja långt efter botten. Där
för anbringas på var anna 3 st.
bräbågar. De sättas fast vid under-
skuren och böjas så mycket mot vä-
rmen som möjligt. På så vis kommer
gjutna vätskungen, eller botten,
som man håller vätskorna,
att hållas i mycket ställning. Då
inga sådana bågar finnes på ar-
mar, kan man lätt kulla
sig samman och fångsten an-
tygas.

Vid dragning med Isstekt cå-
lles först ett kraftigt ankare till
botten. Från ankaret löper en linor
rygg till ett kraftigt flöte, ibland
en liten dricka beagge, som räddade
kommer att flyta utanför ankaret.
I detta flöte fastgöres nu ett rep,
som med en längd av 8 farnnar
löper ned till ena armens horn-
båge, som kommer att stå på
botten i sjön. Man rör på i en
båge runt och rätter under tiden
ut roten. Så kommer man
tillbaka till flötet vid ankaret.
Båten ankras två fast och stående
i denna dragan man vattenrygg
nu vattenet med handkraft.

Denna modeller utnyttjas på olika sidor som antaget, och under stundens har man följande 5 olika motdragningar från samma antagningsplats.

Först att detta arbete var synnerligen påfrestande, förvånade det sig på att man varit väntan gjorda slut på all ål i viken. Man kom då överens om att sluta syg med motdragning på ål vilket redan 2 år tillbakå beträff ej var födelskammare. Ålnoten användes dock ibland att fånga vrökt med syg i kistis.

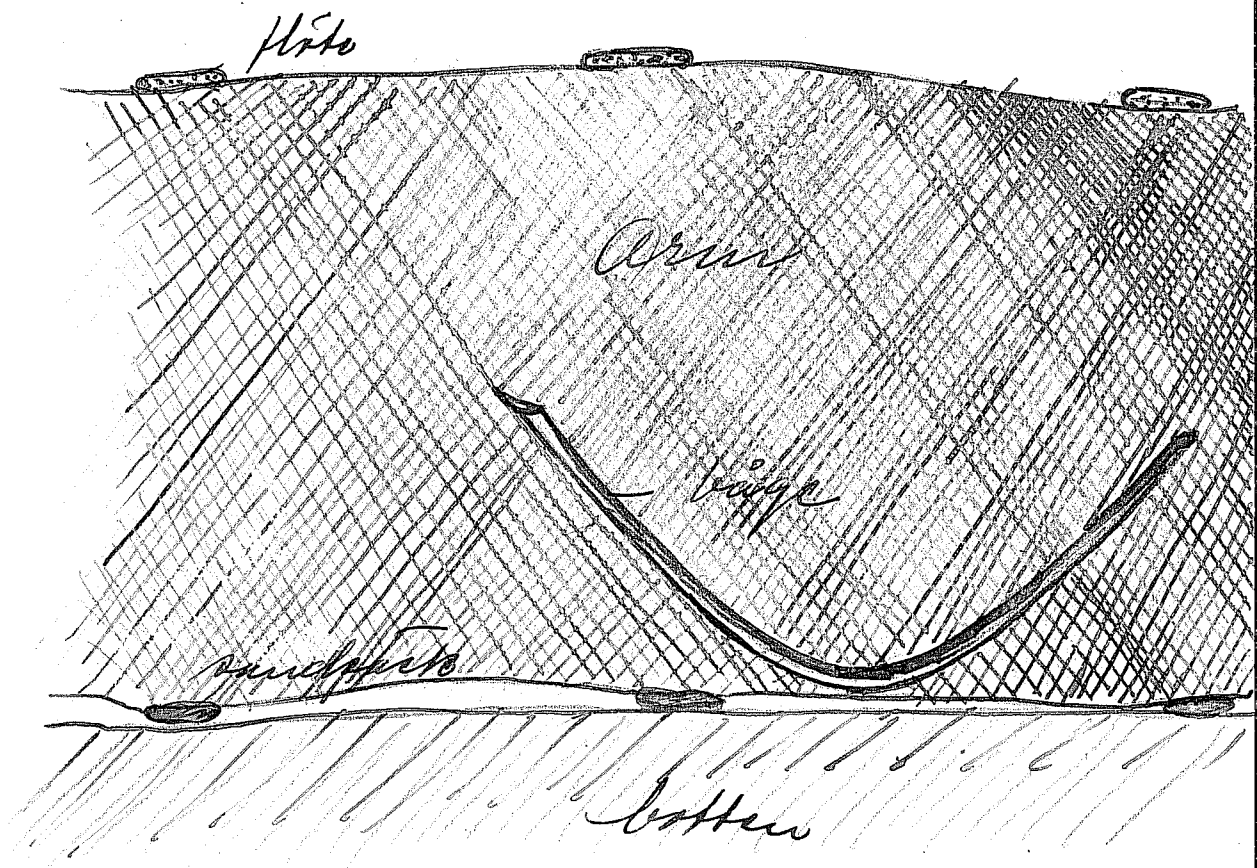
Någon ålnot har här ej tillverkats för hand. Man hägt noten färdig. Världigvis från Fyrtland.

Skrot

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

70

Skriv endast på denna sida!

Mörtvat.

71.

Det vät, som användes till
bete på gäddkrökarna lages dels
i Våjerwikens muddert mörkvat
som sammans dels rygs i Lingsjö
med mörkvat.

Detta vät är s. a. 2 famnar
djupt och har 30 band på alnen.
Lingsjö är mycket rik på smör-
fisk. Längs utmed stränderna växer
nämligen såv och var. I dessa
ruggen ha samlat all möjlig vege-
tation, som bildar fästa buvar,
vilka flyta på vattnet. Under

fröarna finnes mycket färdig, som
man med lämpliga rindel röres
få ut i nätet.

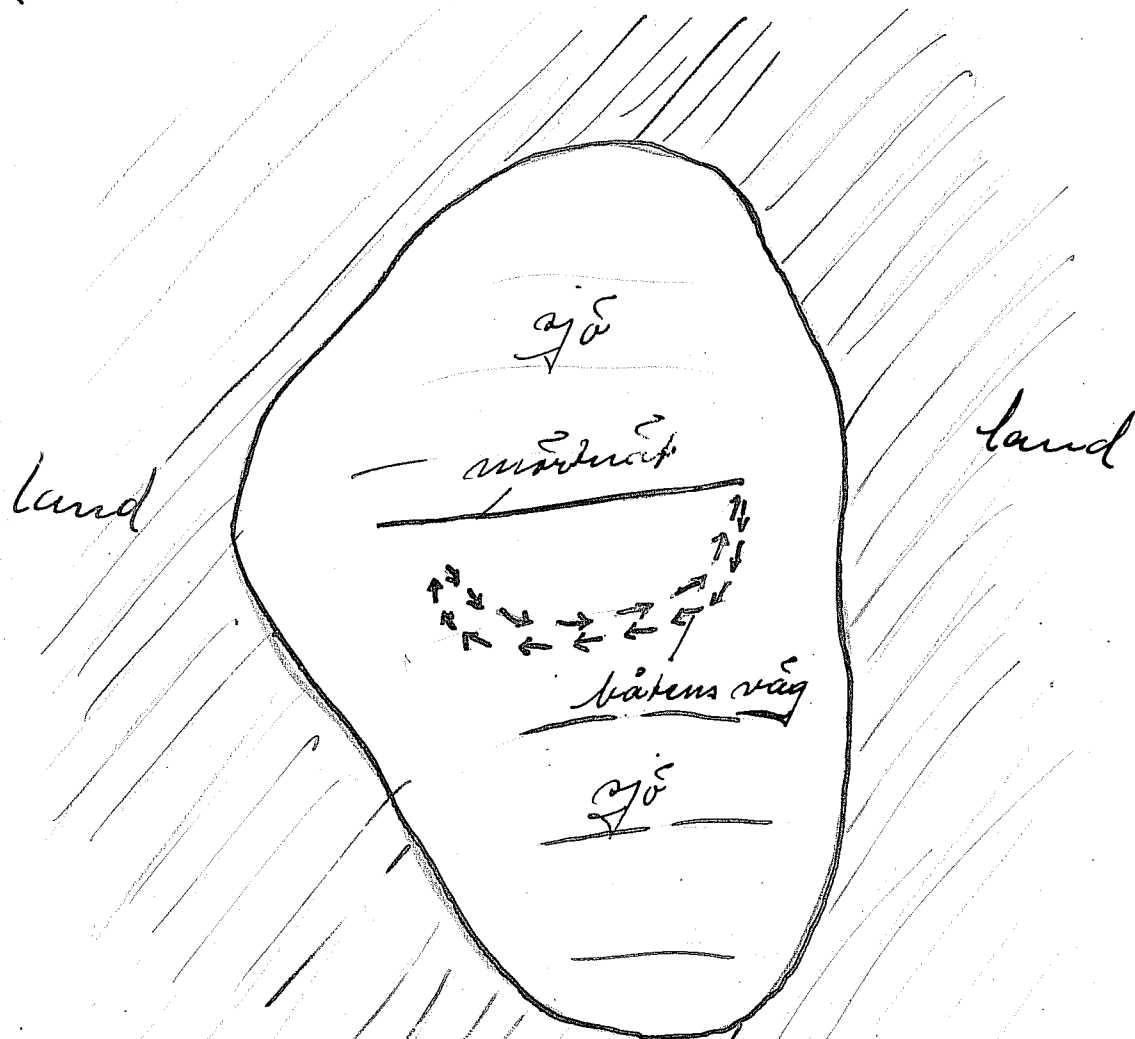
I ena riktning av sjön sättes
man så ut nätet. Därefter
ror man bort på en af gammans
avstånd från det andra. En man
sitter vid ånarna och ror båden nä-
st under det att den andre står
i aktern på båten och står i
vattnet med en bräntake. På denna
finnes ingen träklump eller någ.
dyl. anlägg. När man fått till
andra ändan av nätet vänder
man tillbaka igen på samma
sätt. Nätet körs på så vis in
i nätet och sättes sedan på botten.

Mörtnat

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

73.

Skriv endast på denna sida!

Ordnor.

74.

Under varma sommar dagar
händer det ibland, att stora stäm-
mar ort söker sig in bland hot-
marra strax utanfö sand. På unge-
fär 1 aln djupt vatten kan man
då se, hur fisker står och roter
i botten eller rinner omkring
i vattnet med stjärpan ibland
stickande upp utanför vattenytan.
Det gäller att få syn på var stäm-
man hålla till, och härmed säger sig
jag själv huru fiskare lytt och
fröjdes sig starkt sig fram ute

Bland styvholmsamma stånck offer
vet.

75.
Irru i småvikar med sand-
botten kan man så träffa på fis-
ken. Det gäller då att varna sig
den så dyrt som möjligt. Ett
stycke i från stummet går man i
kvattret och vader sakta in i vi-
ken. Två fiskare hjälpas åt vid detta
slags fiske. De gå på 1 fanns avstånd
från varandra hållande var sin 'buc'
med roten mellan sig.

Jälva roten är 8 fannar lång
på var arm och har ett dyg av 2 fannor
i själva huggen. Markorna är 1 tum
långa. Varje arm slutar med en
lång tåle, vanligen kallad 'buc'.

Så kommer man allt varmare
fisker, under det man släpper ut
roten. Man förklarar att på lyckligt
sann möjligt komma upp vid
sidorna av stummet, varefter man
brevet springer bakom fisker
och står buarna tillsammans. Orden,
som nu väcker faran, söker att
gå mot öjen, men hindras av
nåtet. Den vänder då om, och har
man då i lyckats på buarna sam-
man, från hela färgsten äventy-
ras.

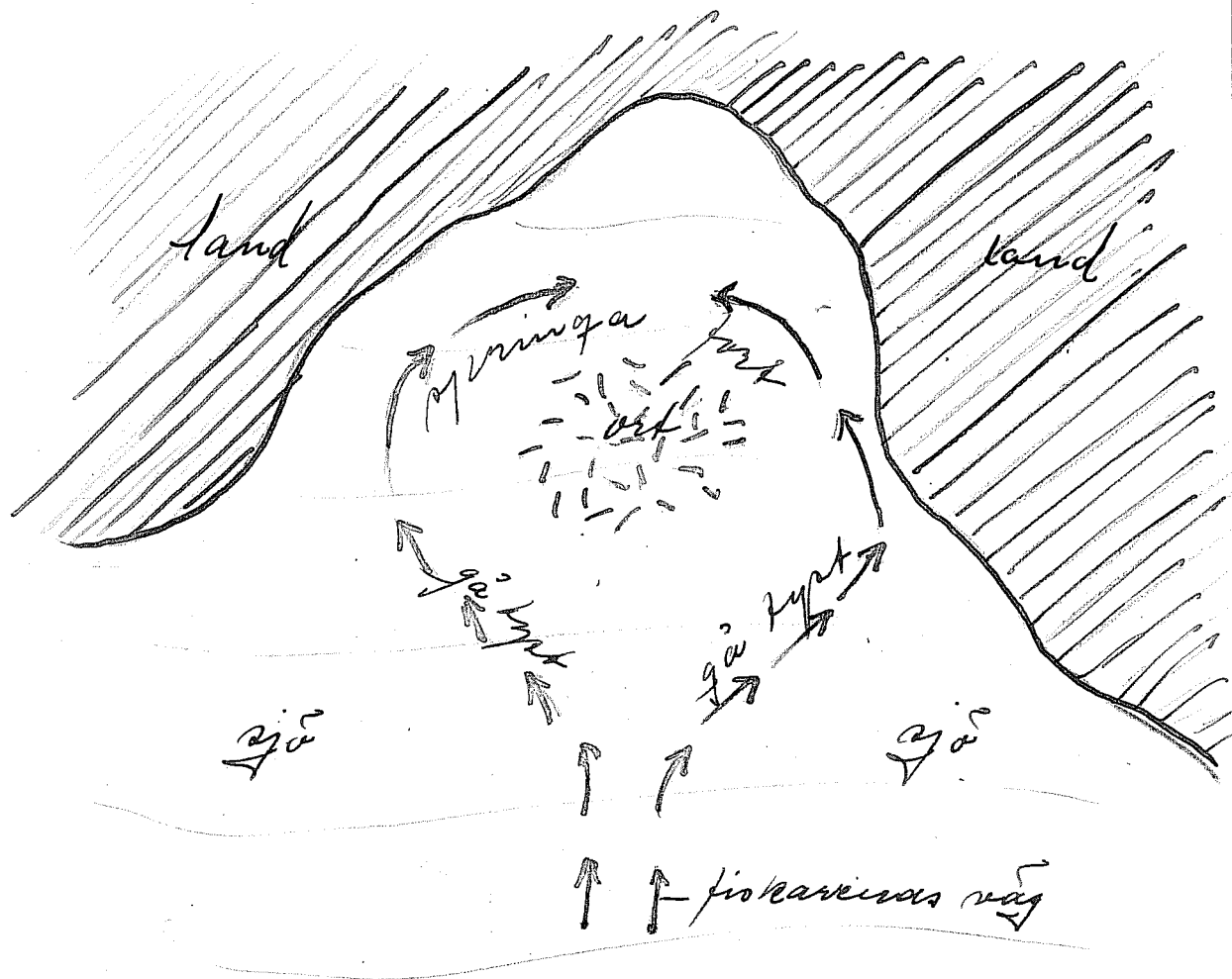
Noten drages på upp på band,
och fisker samlas i en kass eller
påse. Ännu den är näst.

Örtuot

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

77.

Skriv endast på denna sida!

Fobbisrot eller vävrot.

78

Den fobbis, som användes
till bete på älkröarna, kallas
rot, fobbisrot eller vävrot.

Votet mäter 15 famnar på
var arm. Vid jävla luggen är
den 1 1/2 famn hög. Markerna
är jämförbara stora. Ingen be-
stämmer storlek finnes. Fobben är
närmligen rädd för nätet och visar
ingen benägenhet att gå genom
det samma, än när markerna mycket
nät skulle kunna tillåta det. Den
sitter i stället in i väven,

som på denna not är av rött tegel.
Enligt Frids uttåg från fästningen,
att den har kommit till land,
när den är inne i säcken.

Fästningen ligger bäst på sandbot-
ten. Den brukar stå rotta sig ned
i sanden. Stenen måste fördrivas
från längs botten, och i under-
delnen finnes då för stenar på
ett par farnmars avstånd från
varandra. Överför den lilla kort-
flöten på reantern. Vid själva
ingången till säcken ligger en stor
sten, som kallas luggstenen.
Säcken hålles upprätt medelst en
kraftig kort rean för luggst.

Stannarna slutar med var sin
'lure'. Vid vardera 'luren' finnes
å nodre ändan en keramisk sten
anbragt.

Frid brukas så tobbs ute på
'Tobbspåret' vid Gruvstannarna. Där
finnes nämligen å ett ställe långt
ut sandbotten. Underströmmen måste
kunna dricka gå ända ned mot sjöns
och fiskat tobbs.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

81

Sittnat

Inga sittnat finns alltså
stund ingen sitt kommer in
i viken. Skinneren gå många
vrit rta sitt ejör.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

82

Lac

Wägners lac fångas i haller
i viken.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

88.

Forsklarorpar

På efterhösten kastar man
mörkstuvad forsklarorpar. Det
är den vanliga långrevsen, som
begagnas även till detta slags fiske.
Fiskens skinner i bitar c:a 1 tunn
stor användas till lura.

Krokar kastas på kvällen
och lagas upp på morgnen vid
fredagen.

3429

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

84.

Thundregan

Några särskilda Thundregan
har Frid g. använt. På bokstero karna
bruka även Thundro rappa.

Jos på resem

Om enda gång har det hänt,
att Frid fått en Jos på resem. Den-
na gång hade Kristoffer förrat sig
med i viken från Ivosjön.